

תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז טבעי), התשע"ט-2018

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2, 9, 11, 15(א), 18, 29(א), 30(א) ו-30(ג) לחוק הגז (בטיחות ורישוי), תשמ"ט-1989 (להלן - החוק); בהסכמת שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לפי סעיף 30(א) לחוק; לעניין תקנה 9 - באישור שר האוצר, לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985; ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות	1.	בתקנות אלה -
		"אישור תכנון מיתקן גז טבעי" – אישור מפרט של מיתקן גז טבעי או אישור תכנית התקנה של מיתקן גז טבעי או שינוי של כל אחד מאלה; אישור כאמור ינתן ככל שהתכנון עומד בדרישות החוק, חוק משק הגז הטבעי, צווי הבטיחות, תקנים, ולפי כל דין;
		"אזור סיכון" – כפי שיקבע, בהתאם לסוג המתקן, במסגרת סקר סיכונים, כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות משק הגז הטבעי (מפרט למיתקן גז של רשת חלוקה), תשע"ז-2017;
		"בדיקה שגרתית" – בדיקה חיצונית הנעשית באופן שגרתי למיתקן גז טבעי, בהתאם לנהלי התחזוקה המתחייבים מדרישות התקנים והוראות יצרן הציוד;
		"בדיקה תקופתית" – בדיקה תקופתית של מערכות גז טבעי במבנים;
		"בדיקת תכנון מיתקן גז טבעי" – בדיקת התאמת תכנון, תכנית התקנה של מיתקן גז טבעי או מפרט של מיתקן גז טבעי או שינוי של כל אחד מאלה, בהתאם לדרישות החוק, חוק משק הגז הטבעי, צווי הבטיחות, תקנים, ולפי כל דין;
		"גז טבעי דחוס", "גט"ד" – גז טבעי הנדחס למיכל לחץ המיועד לכך בלחץ של עד 250 בר (bar);
		"גז טבעי נוזלי" – גז טבעי כאשר הוא נמצא במצב צבירה של נוזל;

<p>"חוק משק הגז הטבעי" – חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 ;</p>	
<p>"מיכלית כביש גט"ד" - רכב מסחרי, כמשמעותו בפקודת התעבורה [נוסח חדש], שאושר על ידי משרד התחבורה לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997, כמתאים לשמש להובלת גט"ד, לרבות מיכלי לחץ המחוברים לכלי הרכב ולרבות נגרר המועבר על ידי כלי רכב מסחרי ;</p>	
<p>"מיכלית כביש גז טבעי נוזלי" - רכב מסחרי, כמשמעותו בפקודת התעבורה [נוסח חדש], שאושר על ידי משרד התחבורה לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997, כמתאים לשמש להובלת גז טבעי נוזלי, לרבות מיכל המחובר לכלי הרכב ולרבות נגרר המועבר על ידי כלי רכב מסחרי ;</p>	
<p>"מיתקן גז טבעי" – מיתקן, מכשיר או אביזר המשמש לקליטה, להולכה, לחלוקה, להחסנה, למדידה, שינוי לחץ או שינוי מצב צבירה של גז טבעי, כולל מיתקן גז טבעי לצריכה, ולרבות צינורות, מבנים, מכונות, מכשירים, מיכלים ואביזרים קבועים או מיטלטלים המשמשים במיתקן ;</p>	
<p>"מיתקן גז טבעי לצריכה" – כמשמעו בסעיף 8 לחוק, לרבות מיתקנים כאמור המשמשים לשימוש ביתי ;</p>	
<p>"מיתקן גט"ד" - מיתקני גז טבעי המשמשים לטיפול, דחיסה, מילוי ופריקה של גז טבעי דחוס וכן מיתקנים לתדלוק כלי רכב בגז טבעי דחוס ;</p>	
<p>"המנהל" - הממונה על הבטיחות שמונה לפי סעיף 61 לחוק משק הגז הטבעי ;</p>	
<p>"מערכות גז טבעי במבנים" – מיתקן גז טבעי, שאינו לצרכי תעשייה, הנמצא במבנה כפי שיקבע בתקן ישראלי למערכות גז טבעי במבנים ת"י 6554, וכולל מיתקן לשימוש ביתי לרבות תנור, דוד, מחמם וכו'.</p>	
<p>"עבודת גז טבעי" – עבודת תכנון, עבודת התקנה, עבודת הפעלה, בדיקה שגרתית, בדיקה תקופתית, עבודת ריתוך פוליאיתילן, עבודת פיקוח על התקנת מערכות פוליאיתילן, עבודת פיקוח על התקנת מיתקני גז מפלדה, עבודת גט"ד, והכל במיתקן גז טבעי ;</p>	

<p>"עבודת גט"ד וגז טבעי נוזלי" - התקנה, בדיקה, פיקוח, הפעלה, תחזוקה, שינוי או פירוק, והכל בנוגע למיתקן גט"ד או מיתקן גז טבעי שבו נמצא גז טבעי נוזלי ;</p>	
<p>"עבודת הפעלה" - הפעלה, כיבוי ופיקוח, למעט כיבוי בעת חירום ;</p>	
<p>"עבודת התקנה" - התקנה, תחזוקה, החלפה או פירוק והכל במיתקן גז טבעי ;</p>	
<p>"עבודת פיקוח על התקנת מתקני גז טבעי מפלדה" - פיקוח על התקנת מתקני גז טבעי מפלדה והתאמתם למפרט מאושר, בהתאם לנהלי הקמה מאושרים, לרבות בדיקת ואישור מפרטי ריתוך, מבחני רתכים, בדיקת ריתוכים, ופיקוח על יתר העבודות שתוכננו לשם הקמת המיתקן, כולל אישור בדיקות לחץ, ואישור גמר הקמת המתקן.</p>	
<p>"עבודת פיקוח על התקנת מערכות פוליאטילן" - בדיקה שמבצעי הריתוכים אשר בפיקוחו מחזיקים בהסמכה בתוקף, פיקוח על התקנת מערכות פוליאטילן והתאמתן למפרט מאושר בהתאם לנהלי הקמה מאושרים, לרבות בדיקת ואישור מפרטי ריתוך בדיקת ריתוכים, ופיקוח על יתר העבודות שתוכננו לשם הקמת המערכת, כולל נוכחות בעת ביצוע בדיקות לחץ ואישורן, ואישור גמר הקמת המערכת.</p>	
<p>"עבודת ריתוך פוליאטילן" - ריתוך צנרת ואביזרי פוליאטילן במערכות גז טבעי ;</p>	
<p>"עבודות תכנון" - כל אחת מאלה :</p>	
<p>(1) תכנון מפרט או תכנית התקנה או שינוי של כל אחד מאלה של מיתקן גז טבעי ;</p>	
<p>(2) בדיקת תכנון מיתקן גז טבעי ;</p>	
<p>(3) אישור תכנון מיתקן גז טבעי ;</p>	
<p>(4) פיקוח עליון ;</p>	
<p>(5) אישור כי המיתקן שהוקם תואם לתכנון המאושר כמפורט בסעיף קטן (3) ;</p>	

				<p>"פיקוח עליון" - פיקוח על התאמת עבודות ההתקנה של מיתקן הגז הטבעי שמבוצעות בהתאם לאישור התכנון ;</p>
				<p>"תעודת מקצוע" – תעודה אשר ניתנה על ידי מנהל האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ;</p>
	איסור עיסוק	2.	(א)	לא יעסוק ולא יועסק אדם בעבודת גז טבעי אלא אם כן הוא מחזיק ברישיון לפי תקנות אלה.
			(ב)	על אף האמור בתקנת משנה (א) –
			(1)	עבודת תדלוק של כלי רכב בגז טבעי דחוס או בגז טבעי נוזלי וכן עבודת הפעלה במיתקן גז טבעי לצריכה הנמצא במבנה שאינו משמש לצרכי תעשייה והצריכה הכוללת המרבית שניתן לצרוך במיתקן אינה עולה על 6 מטרים מעוקבים לשעה, אינן טעונות רישיון לפי תקנות אלה.
			(2)	עבודת מילוי ופריקת גט"ד ממיכלית כביש גט"ד או מילוי ופריקת גז טבעי נוזלי ממיכלית כביש גז טבעי נוזלי אינה טעונה רישיון על פי תקנות אלו, ובלבד שהעוסק בה עבר הדרכה עיונית ומעשית על ידי בעל רישיון ספק הגז הרלוונטי, בכל הנושאים הבאים :
			(א)	הכרת תכונות הגז הטבעי והסיכונים הנובעים מהשימוש בו ;
			(ב)	התנהגות בהתאם לכללי הבטיחות בשימוש באותו מיתקן או מערכת אליהם תחובר מיכלית הכביש לגט"ד או מיכלית הכביש לגז טבעי נוזלי ;
			(ג)	הכרת הרכיבים והאביזרים המשמשים לחיבור וניתוק מיכלית כביש לגט"ד או מיכלית הכביש לגז טבעי נוזלי ;
			(ד)	סדר הפעולות לחיבור או ניתוק מיכלית כביש לגט"ד או מיכלית הכביש לגז טבעי נוזלי ;
			(ה)	זיהוי והתמודדות עם תקלות בעת חיבור או ניתוק מיכלית כביש לגט"ד או מיכלית כביש לגז טבעי נוזלי למיתקנים ומערכות והתנהגות במצבי חרום ;

<p>הכרת התכנית לשעת חרום של בעל הרישיון לגבי המתקנים או המערכות אליהם תחובר מיכלית הכביש לגט"ד או מיכלית הכביש לגז טבעי נוזלי.</p>	(ו)				
<p>עבודת ריתוך פוליאטילן אינה טעונה רישיון לפי תקנות אלה, אך נדרש שהעוסק בה קיבל תעודת מקצוע רתך צנרת ואביזרים מפלסטיק למערכות גז טבעי ומים ובלבד שהעבודות יבוצעו בנוכחות בעל רישיון מפקח הקמת מערכות פוליאטילן לגז טבעי.</p>	(3)				<p>מבלי לגרוע מהוראות תקנות משנה (א) או (ב), לא יבצע אדם עבודת הפעלה, עבודת התקנה, בדיקה שגרתית או עבודת גט"ד, בפעם הראשונה במיתקן מסוים לפני שקיבל הדרכה, מאת המחזיק, הבעלים או היצרן של המיתקן, על סוג מיתקן הגז הטבעי עליו מבוצעת העבודה בדבר מאפייניו הייחודיים של המיתקן ;</p>
<p>עבודת התקנה באזור סיכון תתבצע בנוכחות בעל רישיון נוסף לעיסוק בעבודת גז טבעי לפי תקנות אלה.</p>	(ד)				<p>רישיון לעבודת גז טבעי יהיה מסוג כמפורט להלן : 3. סוגי הרישיונות והסמכויות של המחזיק בהם</p>
<p>מורשה גז טבעי - רשאי לעסוק בעבודת התקנה ובדיקה שגרתית, והכל במיתקן גז טבעי לצריכה, כמשמעו בסעיף 8(ב)(4) לחוק, וכן במתקני גז טבעי שאינם לצריכה, למעט במערכות גז טבעי במבנים, למעט במיתקן גט"ד, ולמעט מיתקן גז טבעי שבו נמצא גז טבעי נוזלי.</p>	(א)				<p>מורשה גז טבעי במבנים - רשאי לעסוק בעבודות גז טבעי אלה :</p>
<p>כל עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי ;</p>	(1)				<p>עבודת התקנה במערכות גז טבעי במבנים, למעט במיתקן גט"ד ולמעט במיתקן גז טבעי שבו נמצא גז טבעי נוזלי ;</p>
<p>עבודת הפעלה במערכות גז טבעי במבנים, למעט במיתקן גט"ד ולמעט במיתקן גז טבעי שבו נמצא גז טבעי נוזלי ;</p>	(3)				

בדיקה תקופתית במערכות גז טבעי במבנים, למעט במיתקן גט"ד ולמעט במיתקן גז טבעי שבו נמצא גז טבעי נוזלי.	(4)		
מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי - רשאי לעסוק בעבודות גז טבעי אלה:	(ג)		
כל עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי ;	(1)		
עבודת גט"ד וגז טבעי נוזלי ;	(2)		
מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה - רשאי לעסוק בעבודות גז טבעי אלה:	(ד)		
כל עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי ;	(1)		
עבודת הפעלה, עבודת התקנה ובדיקה שגרתית במתקני גז טבעי לצריכה, כמשמעם בסעיף 8(ב)(1) לחוק.	(2)		
מפקח הקמת מערכות פוליאיתילן לגז טבעי - רשאי לעסוק בעבודת פיקוח על התקנת מערכות פוליאיתילן לגז טבעי ;	(ה)		
מפקח התקנת מתקני גז טבעי מפלדה - רשאי לעסוק בעבודת פיקוח על התקנת מתקני גז טבעי מפלדה ;	(ו)		
מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 - (1) רשאי לעסוק בעבודות תכנון מסוג (1), (2) ו-(4), כמפורט בהגדרה שבתקנה 1 ; (2) לא יעשה אותו מתכנן, באותו מיתקן, יותר מעבודה אחת מסוג (1) ו-(2), כמפורט בהגדרה שבתקנה 1 ;	(ז)		
מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2 - (1) רשאי לעסוק בכל עבודות התכנון ; (2) למעט עבודות (3) ו-(5) כמפורט בהגדרה שבתקנה 1, אשר ניתן לבצע באותו מיתקן, לא יעשה אותו מתכנן יותר מעבודה אחת מסוג (1), (2), (3) ו-(5) באותו מיתקן.	(ח)		
המנהל רשאי להעניק רישיון לעסוק בעבודות גז טבעי למי שנוסף על התנאים המפורטים בסעיפים 15(א)(1) ו-(2) ו-(ב) לחוק, עומד גם בתנאים המפורטים להלן:	4.	תנאים לקבלת רישיון	
מורשה גז טבעי - אם קיבל תעודת מקצוע מורשה גז טבעי ;	(א)		
מורשה גז טבעי במבנים, אם עומד בכל התנאים הבאים:	(ב)		

		(1)	בעל רישיון מורשה גז טבעי בתוקף ;
		(2)	קיבל תעודת מקצוע מורשה גז טבעי במבנים ;
	(ג)		מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי -
		(1)	בעל רישיון מורשה גז טבעי בתוקף ;
		(2)	קיבל תעודת מקצוע מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי.
	(ד)		מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה -
		(1)	בעל רישיון מורשה גז טבעי בתוקף ;
		(2)	קיבל תעודת מקצוע מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה.
	(ה)		מפקח הקמת מערכות פוליאטילן לגז טבעי - קיבל תעודת מקצוע מפקח הקמת מערכות פוליאטילן לגז טבעי ;
	(ו)		מפקח התקנת מתקני גז טבעי מפלדה - קיבל תעודת מקצוע מפקח ריתוך פלדה (התמחות – מערכות גז טבעי) ;
	(ז)		מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1, אם עומד בכל התנאים הבאים :
	(1)		הוא מהנדס הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958 (להלן – פנקס המהנדסים); וכן הינו בעל תואר באחד מתחומים אלה -
	(א)		הנדסת מכונות ;
	(ב)		הנדסה כימית ;
	(ג)		הנדסה אזרחית ;
	(ד)		הנדסת חומרים ;
	(ה)		הנדסת אווירונאוטיקה ;
	(ו)		הנדסת אנרגיה ;

<p>מי שהוא רשום בפנקס המהנדסים והוא בעל תואר מוכר כמהנדס בתחומים אחרים, והועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים לפי תקנה 8 אישרה כי הכשרתו כמהנדס מתאימה לדרישות העיסוק כמתכנן מיתקן גז טבעי.</p>	(ז)				
<p>הוא בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות בהן השתתף בתכנון של עשרה מיתקני גז טבעי לכל הפחות. אישור על תקופת הניסיון כאמור, יוגש כמפורט בתוספת השלישית;</p>	(2)				
<p>מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2 – הוא בעל רישיון מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 חמש שנים לפחות, ולו ניסיון בעבודת תכנון של לפחות 30 מיתקני גז טבעי; אישור על הניסיון כאמור, יוגש כמפורט בתוספת השלישית.</p>	(ח)				
<p>מבקש רישיון יגיש למנהל בקשה, בשני עותקים, לפי הטופס שבתוספת השנייה או באמצעות טופס מקוון, בצירוף כל המסמכים המפורטים בטופס.</p>	(א)	.5	בקשה לרישיון		
<p>המנהל, או מי שהוא הסמיכו לכך, רשאי לדרוש ממבקש הרישיון ביאורים בקשר עם המסמכים המפורטים בתקנת משנה (א), לפי העניין, ופרטים נוספים, בעל פה או בכתב, לצורך החלטה בבקשה.</p>	(ב)				
<p>המבקש לחדש רישיון בשל סיום תוקפו, יגיש למנהל בקשה, בשני עותקים, לפי הטופס שבתוספת השנייה או באמצעות טופס מקוון, בצירוף כל המסמכים המפורטים בטופס, ובצירוף אישור ניסיון על עיסוקו בעיסוק נושא הרישיון ב-3 השנים האחרונות, לפי הטופס שבתוספת השלישית.</p>	(א)	.6	בקשת חידוש רישיון		
<p>המבקש לחדש רישיון לפי סעיף זה יצרף אישור ניסיון על עיסוקו בעיסוק נושא הרישיון ב-3 השנים האחרונות, לפי הטופס שבתוספת השלישית, ויחולו הוראות אלה:</p>	(ב)				
<p>מורשה גז טבעי, מורשה גז טבעי במבנים, מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי או מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה -</p>	(1)				
<p>שלא עסק בעיסוק נושא הרישיון שנה וחצי או יותר במהלך 3 השנים האחרונות, יבצע קורס חידוש ידע כאמור בתקנה 7, ויצרף לבקשה אישור על עמידתו בדרישות הקורס.</p>	(א)				

<p>שלא עסק בעיסוק נושא הרישיון שלוש שנים או יותר מאז קיבל רישיון לפי תקנות אלו, יגיש בקשה לרישיון חדש לפי תקנה 5, לאחר שרכש מחדש תעודת מקצוע בהתאם לסוג הרישיון המבוקש, לפי תקנה 4; מורשה גז טבעי במבנים, מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי או מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה אינם נדרשים לבצע מחדש גם את קורס הבסיס לקבלת רישיון מורשה גז טבעי, אלא רק את הקורס המתקדם הרלוונטי;</p>	(ב)				
<p>מפקח הקמת מערכות פוליאטילן לגז טבעי ומפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה שלא עסק בעיסוק נושא הרישיון תקופה מצטברת של חצי שנה או יותר במהלך 3 השנים האחרונות, יבצע קורס חידוש ידע כאמור בתקנה 7, ויצרף לבקשה אישור על עמידתו בדרישות הקורס.</p>	(2)				
<p>מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 ומתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2 שלהם ניסיון בפחות מ-5 פרויקטים ב-3 השנים האחרונות יוזמנו לוועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים לפי תקנה 8.</p>	(3)				
<p>המנהל, או מי מטעמו, רשאי לדרוש ממבקש חידוש הרישיון ביאורים בקשר עם המסמכים המפורטים בתקנה זו, לפי העניין, ופרטים נוספים, בעל פה או בכתב, לצורך ההחלטה בבקשה.</p>	(ג)				
<p>בעל רישיון לפי תקנות אלה, ישתתף לפי הצורך או לפי האמור בתקנה 6(ב) בקורס חידוש ידע מוכר ומפוקח על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ויצרף לבקשת חידוש הרישיון העוקבת לסיום הקורס אישור על עמידתו בדרישות הקורס;</p>	(א)	.7	קורס חידוש ידע		
<p>הודעה על הצורך בביצוע קורס חידוש ידע, ככל שנדרש, שלא לפי תקנה 6(ב), תישלח לכתובת בעל הרישיון כפי שרשומה במשרדי רשות הגז הטבעי.</p>	(ב)				
<p>בקשה לרישיון עבור עוסקים בעבודת גז טבעי ממדינות זרות או בקשה למתן רישיונות במקרים חריגים תוגש לוועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים על פי התנאים המנויים בתקנה 5.</p>	(א)	.8	ועדת למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים		

		(ב)	הוועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים תורכב מארבעה חברים, ואלו הם :
		(1)	המנהל, אשר יכהן כיושב ראש הוועדה, והוא בעל קול כפול ;
		(2)	מנהל אגף בכיר להכשרה מקצועית במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או מי מטעמו, אשר יכהן כממלא מקום יושב ראש הוועדה בהיעדרו ;
		(3)	שני חברים נוספים מבין עובדי רשות הגז הטבעי, אשר ימונו על ידי מנהל רשות הגז הטבעי.
אגרות	9.	(א)	בעד בחינה לקבלת תעודת מקצוע הנדרשת לפי תקנות אלה, תשולם אגרה כמפורט בתוספת החמישית.
		(ב)	סכומי האגרה הנקובים בתוספת החמישית יתעדכנו ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - המדד). המדד הקובע הוא המדד אשר פורסם בחודש דצמבר שקדם לעדכון, לעומת המדד שפורסם בחודש דצמבר של השנה שקדמה לה.
		(ג)	הסכום שהשתנה כאמור בתקנת משנה (ב) יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב, וסכום של 50 אגורות יעוגל כלפי מעלה.
		(ד)	מנהל רשות הגז הטבעי יפרסם בהודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד האנרגיה את סכומי האגרה כפי שהשתנו לפי תקנה זו.
רישיון למנהל	10.		לגבי מתן רישיון למנהל, כל הסמכויות של המנהל לפי תקנות אלה יעברו למנהל רשות הגז הטבעי, ולעניין זה יקראו את האמור בתקנות אלה כך שבכל מקום במקום "המנהל" יבוא "מנהל רשות הגז הטבעי, כהגדרתו בחוק משק הגז הטבעי".
תחילה	11.	(א)	תחילתן של תקנות אלה 60 ימים מיום פרסומן (להלן - יום התחילה).
		(ב)	על אף האמור בסעיף קטן (א), תקנות 3(ב) יכנסו לתוקפן שנתיים לאחר שיקבע תקן למערכות גז טבעי במבנים. מנהל רשות הגז הטבעי יפרסם ברשומות הודעה על קביעת התקן.
הוראות מעבר	12.	(א)	על אף האמור בתקנה 2(א), מי שערב יום התחילה עסק בעבודת גז טבעי, רשאי לעסוק בעבודת גז טבעי למשך 24 חודשים מיום התחילה, בעבודות גז טבעי מאותו סוג בו עסק ערב מועד פרסומן ;

<p>(ב) המנהל יהיה רשאי להעניק רישיונות עיסוק בעבודות גז טבעי מהסוגים הבאים גם אם מגיש הבקשה לא עומד בהוראות תקנה 4, ובלבד שעומד בתנאים הבאים, ובתנאי שהבקשה לרישיון הוגשה בהתאם לטופס שבתוספת הרביעית ולא יאוחר מ-12 חודשים מיום התחילה :</p>		
<p>(1) מורשה גז טבעי – אם מתקיים לגביו אחד מאלה : (א) קיבל תעודת גמר במקצוע מתקין מיתקן גז טבעי אשר ניתנה על ידי מנהל האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ; (ב) קיבל תעודת גמר למקצוע מפעיל גז טבעי מוסמך רמה 1 אשר ניתנה על ידי מנהל האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ;</p>		
<p>(2) מורשה גז טבעי דחוס בלבד ולא מורשה לגז טבעי נוזלי – מי שמתקיימים לגביו כל אלה : (א) הוא בעל תעודת גמר במקצוע מתקין מיתקן גז טבעי אשר ניתנה על ידי מנהל האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (ב) קיבל אישור על הדרכות שעבר אצל בעל רישיון ספק גז טבעי דחוס וכן אישור על תקופת ניסיון מצטברת של לפחות שלוש שנים בעבודת גטי"ד אצל בעל רישיון ספק גז טבעי דחוס מאת מי שמוסמך לחתום בשם המעסיק, ערוכים לפי הטופס שבתוספת השלישית ;</p>		
<p>(3) מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה – מי שמתקיימים לגביו כל אלה : (א) הוא בעל תעודת גמר במקצוע מתקין מיתקן גז טבעי ותעודת גמר במקצוע מפעיל גז טבעי מוסמך רמה 1 אשר ניתנה על ידי מנהל האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. (ב) הוא בעל תעודת גמר של קורס השלמה ייעודי מטעם האגף הבכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.</p>		

<p>מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 - מי שמתקיימים לגביו כל אלה : (א) הוא מהנדס רשום בפנקס המהנדסים ; (ב) קיבל אישור ניסיון, ערוך לפי הטופס שבתוספת השלישית, מאת מי שמוסמך לחתום בשם המעסיק על תקופת ניסיון מצטברת של לפחות שנתיים שבהן עסק בעבודת תכנון של 10 מיתקני גז טבעי לפחות ;</p>	(4)	
<p>מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2 - מי שמתקיימים לגביו כל אלה : (א) הוא מהנדס רשום בפנקס המהנדסים (ב) קיבל אישור ניסיון, ערוך לפי הטופס שבתוספת השלישית, מאת מי שמוסמך לחתום בשם המעסיק על תקופת ניסיון מצטברת של לפחות שבע שנים שבהן עסק בעבודת תכנון של 30 מיתקני גז טבעי לפחות ;</p>	(5)	
<p>מפקח הקמת מערכות פוליאאתילן לגז טבעי – מי שקיבל תעודת גמר מפקח הקמת מערכות פוליאאתילן לגז טבעי ;</p>	(6)	
<p>מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה – מי שקיבל תעודת גמר מפקח ריתוך פלדה (התמחות – מערכות גז טבעי) ;</p>	7)	
<p>אין באמור בתקנות אלה כדי לפטור מהצורך בקבלת רישיון, הסמכה, בחינה, הדרכה וכיוצא באלה הנדרשים לפי כל דין אחר לצורך ביצוע עבודות מסוימות במיתקנים מסוימים.</p>	.13	שמירת דינים

תוספת ראשונה
רישיון לעיסוק בעבודת גז טבעי
(תקנה 3)

הרישיון יהא כרטיס פלסטיק, בגוון שונה לכל סוג, שגודלו כ-7 ס"מ על כ-9 ס"מ, ונושא תמונת בעל הרישיון כלהלן:

מדינת ישראל			מדינת משרד
האנרגיה			
רישיון לעיסוק בעבודת גז טבעי			
לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי)(רישוי העוסקים בעבודות גז טבעי), התשע"ט-2018			
	שם:		
	מס' תעודת זהות:		תמונה
אזור לזיהוי דיגיטלי		סוג הרישיון:	
		מס' רישיון:	
		תאריך קבלת רישיון:	
		תוקף רישיון מ:	
		תוקף רישיון עד:	

גב הכרטיס:

לא יעסוק ולא יועסק אדם בעבודות גז טבעי, אלא אם כן הוא מחזיק ברישיון מהסוג המתאים לאותן עבודות.

תוספת שניה
בקשה לקבלת רישיון או בקשה לחידוש
רישיון לעסוק בעבודות גז טבעי
(תקנות 5-8)

יש לסמן X במקום המתאים :
 בקשה לקבלת רישיון
 בקשה לחידוש רישיון מסי: _____ תאריך פקיעת תוקף הרישיון:

1. פרטי המבקש:

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____

מס' ת"ז:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 תאריך לידה: _____ / /

רחוב ומס' _____ תלפון קווי: _____

דירה _____ נייד: _____

ישוב _____ דואר _____

מיקוד: _____ אלקטרוני: _____

פקס: _____

תאריך סיום קורס _____ קורס רענון _____
 רענון: _____ בתחום: _____

יש לסמן ב-X כל רישיון לעבודות גז טבעי שיש למבקש ולכתוב את מספר הרישיון:

	סוג רישיון	מס' רישיון
☐	מורשה גז טבעי	
☐	מורשה גז טבעי במבנים	
☐	מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי	
☐	מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה	
☐	מפקח הקמת מערכות פוליאיתילן לגז טבעי	
☐	מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה	
☐	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1	
☐	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2	

2. סוג הרישיון המבוקש (יש לסמן X במקום המתאים):

חידוש	חדש	סוג הרישיון המבוקש
☐	☐	מורשה גז טבעי
☐	☐	מורשה גז טבעי במבנים

		מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי
		מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה
		מפקח הקמת מערכות פוליאאתילן לגז טבעי
		מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה
		מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1
		מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2

3. נספחים

יש לצרף את המסמכים המסומנים ב-X בשני העתקים ובמדיה מגנטית אלא אם כן מצויין אחרת.

שם המסמך	רישיון חדש	רישיון רישיון
צילום תעודת זהות כולל הספח.	x	x
<p>העתק נאמן למקור של תעודת מקצוע מטעם מנהל האגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, כמפורט להלן:</p> <p>1. עבור רישיון מורשה גז טבעי - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(א).</p> <p>2. עבור רישיון מורשה גז טבעי במבנים - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(ב)(2).</p> <p>3. עבור מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(ג)(2).</p> <p>4. עבור רישיון מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(ד).</p> <p>5. עבור רישיון מפקח הקמת מערכות פוליאאתילן לגז טבעי - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(ה).</p> <p>6. עבור מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה - תעודת מקצוע כמפורט בתקנה 4(ו).</p>	x	x
צילום רישיון קיים מהרישיונות המפורטים בתקנות אלה.	במידה וקיים	x
העתק נאמן למקור של תעודת רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים - לבקשה לקבלת רישיון מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1, או 2.	x	
אישור ניסיון כמפורט בתוספת השלישית	x	x
	(לבקשה לקבלת רישיון מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 או 2)	

x	x	תמונת פספורט עדכנית צבעונית (3.5 X 4.5 ס"מ).
x (ככל ונדרש לפי תקנה 6 או 7		אישור השתתפות בקורס חידוש ידע ככל ונדרש, לפי תקנה 6 (ב) או 7

4. הצהרת המבקש

אני הח"מ מצהיר בזאת:

(א) כי כל הפרטים שמסרתי בטופס ובמסגרתו הם מלאים, נכונים ואמיתיים. ידוע לי כי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק על כל רישום כוזב ו/או מטעה שערכתי בטופס זה.

(ב) אני מכיר את כל סעיפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז טבעי), התשע"ז-2017; הוראות חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989; כל חיקוק אחר והוראות כל דין בדבר בטיחות בגז טבעי וכן התקנים הקשורים לגז טבעי; ואקפיד למלא על כל דרישותיהם.

(ג) אני מאשר כי המנהל או מי מטעמו יהיו רשאים לבקש מכל מוסד לימוד, בין בארץ ובין בחו"ל, את כל פרטי המידע הנוגעים ללימודי, כפי שציינתי בטופס זה, וכן הריני מסמיך כל מוסד לימוד, כאמור, למסור לכם את המידע הנ"ל.

(ד) אני מאשר כי המנהל או מי מטעמו יבקש ויקבל מן המרשם הפלילי במטרה כל רישום פלילי הנוגע לי.

חתימה	שם מלא	תאריך
-------	--------	-------

אני מצהיר בזאת כי עסקתי בפועל בתקופת הרישיון בעבודת גז טבעי מהסוג שבגינה מבוקש חידוש רישיון זה כעיסוקי העיקרי (יחתם רק לגבי מבקש חידוש רישיון):

חתימה	שם מלא	תאריך
-------	--------	-------

תוספת שלישית
אישור ניסיון
(תקנות 6 ו-12)

1. פרטי נותן אישור הניסיון: (ימולא עבור עובד שכיר בלבד, גם אם היה שכיר חלק מן התקופה)

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____

מס' ת"ז: _____ תפקיד: _____

שם מקום העבודה: _____ מען מקום העבודה: _____

טל' קווי: _____ נייד: _____

דואר אלקטרוני: _____

2. פרטי מבקש אישור הניסיון:

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____

מס' ת"ז: _____ תאריך לידה: _____ / /

רחוב ומס': _____ טלפון: _____

דירה: _____ נייד: _____

ישוב: _____ דואר אלקטרוני: _____

מיקוד: _____ פקס: _____

3. סוג הרישיון המבוקש עבורו ניתן אישור הניסיון:

סוג הרישיון המבוקש עבורו ניתן אישור הניסיון	סמן X במקום המתאים
מורשה גז טבעי	☐
מורשה גז טבעי במבנים	☐
מורשה גז טבעי דחוס ונוזלי	☐
מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה	☐
מפקח הקמת מערכות פוליאיתילן לגז טבעי	☐
מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה	☐
מורשה גז טבעי דחוס (בתקופת המעבר בלבד)	☐
מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1	☐

מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2	☐
---------------------------	--------------------------

4. הצהרת נותן אישור הניסיון: (יש למלא את החלק הרלוונטי למבקש החידוש)

לעובד שכיר:

אני הח"מ מצהיר בזאת שאני מכיר אישית את מר/גב': _____, ת.ז. _____: וכי הוא/היא עסק/ה בעבודות גז טבעי כעיסוק/ה העיקרי עבור _____ (שם הגוף לו סיפק את עבודות הגז הטבעי).

דרך העסקה ומהות המשרה:

קורסים/ הדרכות שביצע בתקופת הניסיון:

תאריכים	מקום הקורס	שם הקורס	פירוט הקורס

כן אני מצהיר על נכונות הפרטים המפורטים להלן:

תאריכים	מקום רכישת ניסיון	פירוט העבודה	משך העבודה (חודשים / שבועות)

לעובד עצמאי:

אני הח"מ מצהיר בזאת שעסקתי בעבודות גז טבעי כעיסוקי העיקרי עבור הגופים המפורטים בסעיף 5 שלא בדרך של העסקה ישירה, אלא כנותן שירותים חיצוני.

קורסים/ הדרכות שביצע בתקופת הניסיון:

תאריכים	מקום הקורס	שם הקורס	פירוט הקורס

כן אני מצהיר על נכונות הפרטים המפורטים להלן :

תאריכים	מקום רכישת ניסיון	איש קשר לבירורים	פירוט העבודה	משך העבודה (חודשים / שבועות)

שם

חתימה

תאריך

סיוט

תוספת רביעית

בקשה לקבלת רישיון בתקופה של 12 חודשים מיום התחילה

(תקנה 12(ב))

1. פרטי המבקש:

שם משפחה:

שם פרטי:

תאריך לידה:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

מס' ת"ז:

/ /

טלפון קווי:

רחוב ומס'

נייד:

דירה

דואר

ישוב

אלקטרוני:

פקס:

מיקוד:

2. סוג הרישיון המבוקש (יש לסמן X במקום המתאים):

☐	מורשה גז טבעי
☐	מורשה גז טבעי דחוס בלבד ולא נוזלי
☐	מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה
☐	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1
☐	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2

3. יש לצרף את כל המסמכים הבאים:

א. צילום תעודת זהות כולל הספח
ב. העתק נאמן למקור של המסמכים המפורטים בתקנה 12, בהתאם לסוג הרישיון המבוקש
ג. תמונת פספורט עדכנית צבעונית (3.5 X 4.5 ס"מ)

4. הצהרת המבקש

אני הח"מ מצהיר בזאת:

(ה) כי כל הפרטים שמסרתי בטופס ובמסגרתו הם מלאים, נכונים ואמיתיים. ידוע לי כי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק על כל רישום כוזב ו/או מטעה שערכתי בטופס זה.

(ו) אני מכיר את כל סעיפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז טבעי), התשע"ז-2017; הוראות חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989; כל חיקוק אחר והוראות כל דין בדבר בטיחות בגז טבעי וכן התקנים הקשורים לגז טבעי; ואקפיד למלא על כל דרישותיהם.

(ז) אני מאשר כי המנהל או מי מטעמו יהיו רשאים לבקש מכל מוסד לימוד, בין בארץ ובין בחו"ל, את כל פרטי המידע הנוגעים ללימודי, כפי שצינתי בטופס זה, וכן הריני מסמיך כל מוסד לימוד, כאמור, למסור לכם את המידע הנ"ל.

(ח) אני מאשר כי המנהל או מי מטעמו יבקש ויקבל מן המרשם הפלילי במשטרה כל רישום פלילי הנוגע לי.

חתימה

שם מלא

תאריך

תוספת חמישית
אגרות
(תקנה 9)

בשקלים חדשים
197
197

בעד –

1. בחינה עיונית
2. בחינה מעשית

יובל שטייניץ

שר האנרגיה

התשע"ח _____

(2018 _____)

דברי הסבר

ככל שמתרבים צרכני הגז הטבעי ותשתית הגז הולכת גדלה, ישנה חשיבות גוברת, להסדיר את נושא העוסקים בעבודות הגז הטבעי, על מנת להכניס אנשי מקצוע מיומנים לשוק, אשר יישאו גם באחריות פלילית. כיום אין בעלי המקצוע בתחום הגז הטבעי מחויבים בקבלת רישיון, על מנת לבצע עבודות גז ואין רגולציה המחייבת את המפעלים ומעסיקים אחרים להעסיק בעלי רישיון או אפילו בעלי מיומנויות מינימליות בתחום.

מטרת התקנות המוצעות הינה להסדיר את הרישוי, ההסמכה וההכשרה ולהתאימם לעוסקים בעבודות גז טבעי כדי למנוע מצבים המסכנים חיי אדם ונזקים כלכליים חמורים. עד כה העוסקים בעבודות גז טבעי במשק קיבלו הכשרה בצורה חלקית ולא אחידה שנועדה לענות על הצורך המידי באנשי מקצוע במשק הגז הטבעי החדש.

היעד המרכזי של תקנות אלו הוא להבטיח שרק עובדים מוסמכים יוכלו לעסוק בעבודות בתחום הגז הטבעי על מנת לשמור על הבטיחות, כפי שנדרש מרשות הגז הטבעי לעשות בחוק משק הגז הטבעי.

מטרת ההסמכות היא למזער סיכונים אלו בשימוש והתקנה של מיתקני הגז הטבעי באמצעות הענקת רישיונות והסמכת העוסקים בתחום.

סעיפים 2, 9, 11, ו-15 לחוק הגז (בטיחות ורישוי), תשמ"ט-1989 (להלן: **החוק**) קובעים כי עיסוק בעבודות גז טבעי יעשה ברישיון; ואילו סעיפים 29 ו-30 לחוק מקנים לשר האנרגיה את הסמכות להתקין תקנות אשר יסדירו את כל הנוגע לביצועו של החוק וכן לעניין קביעת האגרות;

תקנות אלו דורשות את הסכמת שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לפי סעיף 30(א) לחוק; לעניין תקנה 9 בלבד, תקנות אלו דורשות גם את אישור שר האוצר, לפי סעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985; וכן נדרש אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

תקנה 1: מפרטת את ההגדרות הרלוונטיות

תקנה 2: איסור עיסוק

ככלל, תקנות אלו קובעות כי אדם המעוניין לעסוק בעבודה בתחום הגז טבעי לא יעשה זאת, אלא אם הוא מחזיק ברישיון לפי תקנות אלה.

לכלל של איסור העיסוק נקבעו מספר חריגים בסעיף (ב): (1) עבודת תדלוק של כלי רכב בגז טבעי דחוס או בגז טבעי נוזלי וכן עבודת הפעלה במיתקן גז טבעי לצריכה הנמצא במבנה שאינו משמש לצרכי תעשייה והצריכה הכוללת המרבית שניתן לצרוך במיתקן אינה עולה על 6 מטרים מעוקבים לשעה, אינן טעונות רישיון; (2) עבודות מילוי ופריקת גט"ד - במסגרת הרישיון הניתן לספקי גז טבעי קיימת חובה על בעל הרישיון להכשיר את עובדיו, על כן, בתנאי שהאדם העוסק בכך אכן עבר הכשרה כאמור, אין הוא נדרש ברישיון לעבודות המילוי והפריקה; (3) עבודות ריתוך פוליאיתילן אינן מחויבות ברישיון ומספיקה תעודת מקצוע בתחום, אך זאת בתנאי כי הן יעשו בנוכחות ותחת השגחת מפקח המחזיק ברישיון פיקוח

על עבודות אלו.

בנוסף, אדם לא יבצע עבודת הפעלה, התקנה, בדיקה שגרתית או עבודת גט"ד וגו טבעי נוזלי, מבלי שעבר הדרכה מאת המחזיק, הבעלים או היצרן של המיתקן, וזאת כשהוא מבצע את העבודה לראשונה במיתקן מסוים, לגבי המאפיינים הייחודיים של המיתקן, זאת מכיוון שיכולים להיות מיתקנים ספציפיים שאינם מתורגלים במסגרת ההכשרה. הגבלה נוספת קשורה לעבודה באזורי סיכון, שם תתבצע העבודה על ידי בעל הרישיון הרלוונטי לעבודה בנוכחות בעל רישיון נוסף.

תקנה 3 : סוגי הרישיונות והסמכויות של המחזיק בהם

בתקנה זו מפורטים סוגי הרישיונות שתעניק רשות הגז הטבעי והסמכויות שבצדם.

תקנה 4 : תנאים לקבלת רישיון

בתקנה זו מפורטים התנאים המוקדמים בהם על המבקשים רישיון לעמוד, ביחס לכל סוג רישיון – איזה רישיון הוא דרישת קדם, למשל; איזו תעודת מקצוע על המועמד להחזיק כדי לקבל רישיון; איזו השכלה היא תנאי לקבלת הרישיון; ומהו הרישיון הרלוונטי הנדרש. תנאים אלו מתווספים לתנאים שכבר מנויים בסעיף 15 לחוק "תנאים למתן רישיון לעיסוק בעבודת גז".

תקנה 5 : בקשה לרישיון

בתקנה זו מצוינת הדרך להגשת בקשה לרישיון. הבקשה תיעשה לפי הטפסים שבתוספת השנייה והשלישית בצירוף המסמכים המוזכרים שם. המנהל או נציגו רשאים לדרוש ביאורים ופרטים נוספים בקשר עם האמור בבקשה והמסמכים המצורפים לה.

תקנה 6 : בקשה לחידוש רישיון

בתקנה זו מצוינת הדרך להגשת בקשה לחידוש רישיון. הבקשה תיעשה לפי הטפסים שבתוספות השנייה והשלישית בצירוף המסמכים המוזכרים שם. המנהל או נציגו רשאים לדרוש ביאורים ופרטים נוספים בקשר עם האמור בבקשה והמסמכים המצורפים לה. כמו כן, מציינת התקנה מצבים בהם על המבקשים לחדש רישיון לבצע קורסים מסוימים כתנאי לחידוש הרישיון, למשל אם לא עבדו תקופה ממושכת במקצוע.

תקנה 7 : קורס חידוש ידע

תקנה זו מסדירה את קיומו של קורס חידוש ידע מאושר על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. קורס חידוש ידע יתבצע בהתאם לאמור בתקנה 6 או כאשר ישנו צורך טכנולוגי בעדכון הידע לאחד או יותר מהמקצועות המוסדרים בתקנות אלו. קורס חידוש הידע יתבצע לפי "הסמכת ההמשך" שיש לבעל הרישיון, אם יש (לשם המחשה, קורס

מורשה גז טבעי הוא קורס בסיס וקורס ההמשך שלו יכול להיות מורשה גז טבעי במבנים). ככל ולבעל רישיון יותר מהסמכת המשך אחת, עליו לבצע קורס ריענון בכל אחד מסוגי ההסמכות.

תקנה 8 : ועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים

תקנה זו קובעת כי למקרים חריגים ולבעלי הסמכה ממדינות זרות תהיה אפשרות להגיש בקשה לרישיון לוועדה למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים שתורכב מהמנהל ומנציגי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ורשות הגז הטבעי. הועדה תיבחן התאמתן של ההכשרות שניתנו למבקש בהשוואה וכן את ניסיונו בפועל בתחום הרישיון המבקש, וזאת לעומת להכשרות שניתנות בארץ, לפני שתוכל לאשר או לא לאשר מתן רישיון שלא בתנאי תקנה 4.

תקנה 9 : אגרות

תקנה זו מסדירה את האגרות שיש לשלם בעד הבחינות לקבלת תעודות המקצוע המוזכרות בתקנות אלו. כמו כן, התקנה מסבירה את מנגנון עדכון האגרות ודרך פרסומן.

תקנה 10 : רישיון למנהל

תקנה זו מעניקה את כל הסמכויות הנתונות לפי תקנות אלו למנהל רשות הגז הטבעי, וזאת במקרה בו מבקש הרישיון הוא המנהל עצמו.

תקנה 11 : תחילה

תקנה 12 : הוראות מעבר

בתקנה זו מנויות הוראות המעבר. מדובר בתקופה של 24 חודשים בה מותר למי שעסק ערב יום התחילה בעבודות גז טבעי להמשיך ולעסוק בהן. סעיף זה גם מסדיר תנאים מיוחדים למתן רישיון למי שעומדים בתנאי תקנה זו אך לא עומדים בתנאי תקנה 4 וזאת עד תום 18 חודשים מיום התחילה, על מנת להימנע מעיכובים בסיום תקופת המעבר ולהבטחת המקצוע שרכשו לעצמם העוסקים בעבודות גז טבעי טרם פרסומן של תקנות אלה. התקנה מפרטת את התנאים לקבלת רישיון בתקופת המעבר עבור כל סוג רישיון וכן מפנה לתוספת הרביעית בה יש טופס מיוחד להגשה בתקופה זו.

תקנה 13 : שמירת הדינים

בתקנה זו מובהר כי קיומה של חובת רישוי או הסמכה או הדרכה לפי תקנות אלה אינה באה לגרוע מחובה נפרדת על פי דין לבצע קורס ייחודי בעבור מיתקנים הדורשים זאת.

תקנות עוסקים בעבודות גז

טבעי

דוח סיכום הערכת השפעות הרגולציה (RIA)

תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז טבעי), התשע"ח-2018
(סעיפים , 9 , 11 , 15 (א) , 18 , 29 (א) , 30 (א) ו-30 (ג) לחוק הגז (בטיחות ורישוי), תשמ"ט-1989)

הגדרת תכלית והצורך בהתערבות

רקע הבעיה וסיבותיה

גז טבעי הוא דלק, חסר ריח וצבע שמקורו במאובנים. דלק זה דליק ונפיץ בריכוזים מסוימים באוויר, והוא מסופק מהמאגר לצרכנים, בעיקר דרך תשתית צנרת פלסטיק או פלדה: (1) צנרת פלסטיק מוגבלת ללחץ של עד 7 בר בהנחה תת-קרקעית בלבד והיא בשימוש עיקרי למערכות של בעלי רישיונות חלוקה וצרכני קצה; (2) צנרת פלדה – בשימוש של בעל רישיון הולכה (לחץ עד 80 בר), בעלי רישיונות חלוקה (לחץ עד 16 בר), בעלי רישיונות ספק גז טבעי דחוס (לחץ עד 250 בר) וצרכני קצה. צנרת פלדה משמשת גם בהנחה תת קרקעית וכן להובלה עלית בתוך המפעלים. בנוסף, ניתן להוביל את הגז הטבעי, במכלים במצב דחוס או נוזלי.

במדינות המפותחות במערב, השימוש בגז הטבעי הוא נרחב ונצבר שם ידע וניסיון רב. בארץ, לעומת זאת, משק זה נמצא בתהליך התהוות ואנו למדים ככל הניתן מניסיונם תוך התאמות לייחודיותה של ישראל. בתקופה הקרובה המשרד צופה כי יתחברו לגז הטבעי צרכנים נוספים הכוללים מפעלים רבים, בתי מסחר, מבני ציבור (כגון בתי חולים ואוניברסיטאות) וכן משקי בית.

ככל שמתרבים צרכני הגז הטבעי ותשתית הגז הולכת גדלה, ישנה חשיבות גוברת להסדיר את נושא העוסקים בעבודות הגז הטבעי, על מנת להכניס אנשי מקצוע מיומנים לשוק אשר יישאו גם באחריות פלילית. כיום אין בעלי המקצוע בתחום הגז הטבעי מחויבים בקבלת רישיון על מנת לבצע עבודות גז ואין רגולציה המחייבת מפעלים ומעסיקים אחרים להעסיק בעלי רישיון או אפילו בעלי מיומנויות מינימליות בתחום. כמו כן, כיום קיימת דרישה מהשטח לפתור את הבעיות הקיימות בתחום זה ולזרז את השלמת תהליך הסדרת הסמכות העובדים על מנת לייצר ודאות לכלל הצדדים המעורבים. לצד המפעלים, בהם כבר קיים שימוש בגז טבעי ובהם הכרחי להסדיר את תחום העוסקים בכדי למנוע תקלות בציוד אשר עלולות לגרום לנזקים כספיים כבדים ופגיעה בחיי אדם, משק הצרכנים הביתיים נמצא רק בראשיתו ויש להתקין תקנות של התנהגות רצויה על מנת להכוונו.

חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 הינו חוק משותף לגז טבעי וכן לגז פחמימני מעובה) ולכן, בדומה למצב הקיים היום בגז פחמימני ולפי הנדרש בחוק, יש להתקין תקנות שיסדירו את כלל העוסקים בעבודות גז טבעי במשק (סעיפים 11 ו-18 לחוק) לצורך הפעלת המשק בצורה בטיחותית ונאותה. בהסדרה יש לכלול הן את אלו שעתידיים לקבל רישיונות והן אלו שיקבלו הדרכות או הסמכות, לפי רמת הסיכון ומורכבות העבודות שיבצעו.

נכון להיום קיימים רישיונות לחברות החלוקה וההולכה אך אין רישיונות לעובדים, מורשים ועוסקים אחרים, ולכן החברות מדריכות את העובדים שלהם באופן לא אחיד ומוסדר, אלא לפי הבנתן וצורכיהן, דבר אשר יוצר חוסר אחידות בידיע של העובדים וחוסם בעדם לעבור ממקום עבודה אחד לאחר.

לפי הדרישה של רשות הגז הטבעי מבעלי הרישיונות, במקרה של שימוש בציוד ייחודי, על בעל הרישיון להדריך את עובדיו בהתאם לציוד הייחודי הקיים אצלו, לכן החברות חייבות לשכור

שירותי ייעוץ מחברות בינלאומיות המומחיות בתחום. יחד עם זאת, נכון להיום, בנוסף ליעוץ בתחומי התכנון, התחזוקה וההפעלה, לגבי הציוד הייחודי, נותנות החברות הבינלאומיות גם שרותי הדרכה בסיסיים לעובדים, כיוון שכאמור אין ההדרכות מוסדרות בארץ. בנוסף, מלבד בעלי הרישיונות, נכנסו וממשיכים להיכנס למשק צרכנים שאינם נדרשים לרישיון ולכן אינם נדרשים בייעוץ שכזה, אולם יש להם גישה ואחריות לתחזוקת המיתקנים שברשותם (מפעלים, בתי חולים וכו') וקיים צורך לספק להם אנשי מקצוע מיומנים אשר יהיו אמונים על בטיחות השימוש במתקני הגז הטבעי. האוכלוסייה הכללית היא האוכלוסייה חסרת הידע ולכן גם הפגיעה ביותר, אשר יש להגן עליה באמצעות התקנת התקנות, אף למעלה מן הצרכנים הקטנים. אדם שלוקח אחריות ומחבר מיתקן גז טבעי ללא הידע הנדרש מסכן את חייו שלו עצמו, של משפחתו וכן של שכניו והסובבים אותו.

האוכלוסייה המושפעת מהתקנות:

חוסר הרגולציה הקיים היום משפיע כמובן באופן ישיר על בעלי רישיון הולכה לספק, חברות הולכה, חברות חלוקה, ומפעלים אשר עובדיהם לא קיבלו הכשרה מסודרת לצורך ביצוע העבודות השונות הנדרשות בתחומי הגז הטבעי. המכללות המעבירות את הקורסים וההכשרות בנו מערך קורסים בהתבסס על נוהל הכרה שפורסם על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שלא נתמכו ע"י תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות הגז הטבעי), שכן אין מצע מוגדר ומערכת בעלי תפקידים מסודרת אשר נדרשת לשוק ההולך וגדל של הגז הטבעי. העובדים המועסקים בתחום נמצאים במצב של חוסר ודאות כיוון שיש להם הכשרות שונות ולא אחידות וכן אין בידיהם הגדרות ברורות לגבי מה מותר להם לבצע ביחס להכשרה שעברו ומה אסור וכן אילו הכשרות הם צריכים לעבור בכדי להתפתח ולהתקדם ברמה המקצועית או אפילו כדי לעבור מקום עבודה אחד למשנהו.

בסופו של דבר כמובן יש לכך השפעה עקיפה על כל המשק, כיוון שבעלי המקצוע אינם מיומנים דיו בכדי לתחזק את המתקנים השונים ברמה נאותה, עלויות התיקון והפחת גדלים והדבר מגולגל לבסוף אל צרכני הקצה וכלל הציבור, לבל נזכיר את הסכנות הטמונות בבטיחות הלקויה של המתקנים השונים כאשר העובדים המתפעלים אותם, אינם מקצועיים מספיק ולא עברו הכשרות מתאימות.

סקירה בינלאומית

כאמור, הגז הטבעי הוא גז דליק שהעיסוק בו מצריך מיומנות ומקצועיות ברמה גבוהה ביותר. ככל שרשת הגז הטבעי בארץ הולכת ומתפתחת, הציבור הופך לחשוף יותר ובטיחותו עלולה להיפגע. כמו כן קיים רצון להתאים עצמינו למדינות המפותחות בנושא זה, ולמנוע מראש נזקי רכוש ופגיעה בחיי אדם שעלולים להתרחש. אין צורך להרחיב לגבי המקרים הרבים בחו"ל בהם חלו התפוצצויות כתוצאה מטיפול שאינו תחת ידיהם של אנשי מקצוע מתאימים. באנגליה למשל, על פי סטטיסטיקה של HSE (מנהל הבטיחות והגהות של בריטניה) מהשנים 2011 עד 2016, מדווחים מדי שנה על

מקרים לא מעטים של נפגעים מאירועי גז וכן על אלפי מקרים של התקנות גז לא בטיחותיות שנתגלו בבדיקות פיקוח.

הבחינה לגבי העוסקים בגז טבעי בחו"ל החלה כבר בשנת 2011, אז נערכה סקירה בינ"ל ע"י חברה חיצונית עבור רשות הגז הטבעי. הסקירה בחנה את אופן הסדרת העיסוק בעבודות גז טבעי במדינות קנדה, בריטניה, ארה"ב והולנד, בכולן קיימות הכשרות לעובדים בעבודות גז טבעי, ובכולן הנושא מוסדר באמצעות רגולציה ממשלתית כזו או אחרת. מדובר בהכשרות עיוניות המלוות תמיד בהכשרות מעשיות או בדרישה משמעותית לניסיון. ההכשרות מתבצעות במוסדות השכלה או לכל הפחות אצל המעסיקים אשר פועלים לפי תכנים שהוכתבו להם על ידי הרגולטור או בשיתופו.

מבדיקה שנערכה, בבריטניה למשל, עלה כי המקצועות השונים אשר הוגדרו שם אינם מתאימים לשוק קטן כמו זה של מדינת ישראל. ההסמכות באנגליה צרות ומוכוונות לסוג ציוד מסוים. בסך הכל יש באנגליה מספר רב הרבה יותר של מקצועות מאלו שמתוכננים להיכנס לארץ. בארץ כאמור השוק קטן בהרבה ואין הצדקה להגביל את בעלי המקצועות לסוגי מיתקנים כאשר העקרונות זהים. הגבלת המקצועות לפי ציוד משמעה הגבלה קשה של חופש העיסוק של המוסמכים, כאשר על בעלי המיתקנים עצמם מוטלת החובה להעביר הדרכה מתאימה וייחודית על המיתקנים שברשותם.

חברת הלווי דוויק ביצעה סקירה בינלאומית נוספת עדכנית, בנושא העוסקים בגז הטבעי. במסגרת הסקירה נבדקו שתי מדינות, ניו זילנד והולנד, שבחירתן נעוצה בעובדה ששתי המדינות זהות בקריטריונים מסוימים לאופייה של מדינת ישראל. יחד עם זאת מהמידע שהתקבל לגבי שתי המדינות, עולה כי מבנה הכשרות והסמכות במדינות אלו שונה במידה רבה מזו הנדרשת לפי הבנתנו, כרגע בישראל והסקת המסקנות צריכה להתבצע תוך הבנה של ההבדלים המבניים. בניגוד לישראל, בשתי המדינות תקופת ההכשרה אורכת מספר שנים, כאשר במקביל ללימודים תיאורטיים מתקיים שילוב מובנה במקום עבודה מקצועי שבו העובד מתנסה תחת פיקוח של עובד מוסמך בעל ניסיון. בישראל טרם נצבר ניסיון מעשי משמעותי בשוק העבודה שיכול לתת מענה להכשרה שכזו ועל כן בשלב זה, חייבים בביצוע הכשרה מרוכזת ומובנת במוסד לימודי מוכר. יש לציין כי בהולנד בנוסף למסלול הכשרה בתוך מקום עבודה, קיים גם מסלול של הכשרה מרוכזת ומובנית במערכת החינוך.

בניו זילנד - הכשרתו של מתקין מתבצעת על ידי שני גורמים משולבים, כדלקמן: א. מכון להכשרה מקצועית האחראי להכשרה תיאורטית ומעשית (חיצונית). ב. המעסיק מתחייב להכשיר את העובד במקום העבודה בה הוא מועסק. בשני המקרים המוסמך עובר הכשרה מפוקחת באורך של כ-46 חודשים, שחלקה בנויה מלימודים פרונטאליים וחלקה מלימודים מעשיים במקום עבודתו. הכשרת העוסקים מוסדרת ע"י הרגולטור המעניק את הרישיונות לעוסקים.

בהולנד - כאמור קיימים שני מסלולים, הכשרה המתבצעת על ידי בעל רישיון רשת החלוקה או הכשרת העוסקים אשר מתחילה מלימודים מקצועיים בבית ספר תיכון, ובמהלך השנים נוספת הכשרה מקצועית בשלבים שונים וברמות שונות. הכשרת העוסקים אינה מעוגנת בחקיקה ואין תקנות נוספות המסדירות את תחום ההכשרות המקצועיות, כך שלא קיימת חובה מנדטורית או פיקוח על העוסקים בתחום. במקום זאת קיימת רגולציה עצמית של איגוד מקצועי שבו שותפות

חברות שונות מתחום הגז הטבעי שקיבלו את הרישיון לפעילותן מהממשלה ההולנדית ויחד הקימו מערך קורסים עבור העובדים בתחום הגז הטבעי.

תכליות ויעדים

מטרת התקנות לפי דרישת החוק, להסדיר את הרישוי, ההסמכה וההכשרה ולהתאימם לעוסקים בעבודות גז טבעי כדי למנוע מצבים המסכנים חיי אדם ונזקים כלכליים חמורים. עד כה העוסקים בעבודות גז טבעי במשק קיבלו הכשרה בצורה חלקית ולא אחידה שנועדה לענות על הצורך המידי באנשי מקצוע במשק הגז הטבעי החדש. המשך פיתוח המשק וריבוי התשתיות ומיתקני הגז הטבעי לא מאפשרים לספק את הפיקוח של רשות הגז באותה רמה שהיה ניתן לספק למיתקנים הראשונים של תקופת ההקמה, לכן כעת עם התפתחות משק הגז הטבעי בארץ יש צורך בתקנות לפי דרישת החוק, והסדרת רישוי, ההסמכה והכשרה מתאימים של העוסקים בעבודות גז טבעי.

היעד המרכזי של תקנות אלו הוא להבטיח שרק עובדים מוסמכים יוכלו לעסוק בעבודות בתחום הגז הטבעי על מנת לשמור על הבטיחות, כפי שנדרש מרשות הגז הטבעי לעשות בחוק משק הגז הטבעי. התקנות יאפשרו לממונה על הבטיחות ברשות הגז הטבעי להתערב בפעולתם של העוסקים בעבודות גז טבעי, במקרה הצורך, ולשלול להם את הרישיון לעסוק בעבודות אלו.

אחת התוצאות הנלוות לעוסקים מקצועיים, בנוסף לבטיחות, היא השאיפה להפחתה בדרישה להחלפת הציוד כתוצאה מתחזוקתו התקינה ע"י אנשי מקצוע מוסמכים וזיהוי תקלות וכשלים בזמן. נהלי תפעול מעודכנים ותחזוקה נכונה יכולים למנוע אסונות רבים בתפעול המערכת. נכון להיום המשק נמצא תחת פיקוח צמוד של רשות הגז הטבעי כיוון שבינתיים זהו משק מצומצם יחסית ונמצא בידי גורמים מקצועיים ואחראיים. החשש הוא שכאשר רשת הגז הטבעי תתפתח ותגיע לצרכנים פחות מודעים המצב עלול להגיע לטיפול לא ראוי במיתקנים, הזנחה ודליפות. מטרת ההסמכות היא למזער סיכונים אלו בשימוש והתקנה של מיתקני הגז הטבעי באמצעות הענקת רישיונות והסמכת העוסקים בתחום.

בנוסף, נכון להיום ישנן פניות רבות לרשות הגז הטבעי, בנושא ההסמכות בגלל חוסר הוודאות בתחום. הצרכנים לא יודעים אילו הסמכות דרושות עבור עובדיהם או להיכן לשלוח אותם להכשרות, לכן מצד אחד המטרה היא שהמשק יהיה מוסדר ותהיה בהירות לגבי סוגי ההכשרות והמומחיות הדרושה לצרכנים השונים ומצד שני העלאת הביקוש לקורסים השונים כדי שיהיו עוד אנשי מקצוע בתחום, אשר נכון להיום סובל ממחסור כיוון שחוסר הודאות מרחיק אנשים מלפנות לעסוק בתחום הגז הטבעי.

השאיפה היא שהתקנות החדשות יכסו את כלל התכנים הנדרשים לעבודות גז טבעי, זאת תוך מאמצים שלא להקים כמות מקצועות והכשרות רחבה מדי, שתיפגע בחופש העיסוק של המוסמכים הקיימים והעתידים לבוא ובכדאיות ההכשרה. בנוסף חייבים לקחת בחשבון גם את מידת ההתערבות הרגולטורית הנדרשת כדי להגיע למטרה זו, כך שכלל שהעבודה הנדרשת מורכבת יותר ובעלת השפעה רחבה יותר העוסק בה מחויב בהכשרות מורכבות יותר. לפי גישה זו נקבעו סוגי

הרישיונות השונים הכוללים הקבלה ישירה בין תוכן ועומק ההכשרה הנדרשת לבין הסמכות והאחריות המוטלת על העוסק בהם והסיכון שהן מגלמות.

חלופות

תיאור החלופות

חלופה 1 - התקנות המוצעות	חלופה 0 המצב הקיים	מרכיב רגולציה
פיקוח בדיעבד, כמות המצב הקיים ובנוסף רישוי העוסקים בעבודות גז להגברת הבטיחות אפריורית לקיומן של תקלות. כמו כן, בסמכותו של הממונה על הבטיחות לקחת רישיון מעוסק, ככל שיראה בכך צורך.	בעלי רישיון מחויבים להודיע לממונה על הבטיחות ברשות הגז על כל תקלה, ולו נתונות הסמכויות לסגור או לתת אישור להמשך פעילות. אין בסמכות הממונה על הבטיחות לעשות דבר כנגד עוסקים שהתרשלו.	אסטרטגיית התערבות – (הכלי הרגולטורי הנבחר להתערבות: רישיון/פיקוח בדיעבד/חובת גילוי)
העוסקים המוסמכים נדרשים לקבל רישיון מאת רשות הגז הטבעי, כמו כן במידה ובתקופת הרישיון לא צברו ניסיון מספק, עליהם לבצע קורס חידוש ידע לפני חידוש הרישיון.	במצב הקיים העוסקים אצל בעלי הרישיונות נדרשים להדרכה מטעם בעל רישיון. יתר העוסקים (אשר מהווים את רוב העוסקים) אינם נדרשים בחובות כלשהן.	דרישות הרגולציה (סט החובות הנדרש מהמפוקח)
(1) איסוף מידע בדיעבד – הרשות מקבלת דוחות על אירועים חריגים מאת בעל הרישיון, בהתאם לתנאי הרישיון. (2) איסוף מידע מראש על המועמדים לרישיון – ההשכלה שלהם, העבר הפלילי שלהם, וכן עמידתם בבחינות ההסמכה. המידע כולו מתקבל במשרדי הרשות קודם לקבלת הרישיון.	איסוף מידע בדיעבד – הרשות מקבלת דוחות על אירועים חריגים מאת בעל הרישיון, בהתאם לתנאי הרישיון.	בקרה- איסוף מידע מראש או בדיעבד, היקף המידע ודרך קבלתו.
העוסק בעבודות גז ללא רישיון מבצע עבירה פלילית. עברו הפלילי של המוסמך נבדק מדי חידוש רישיון והרגולטור מוסמך לא לחדש את הרישיון. לאחר קבלת הרישיונות, תבצע רשות הגז הטבעי אכיפה לעוסקים בגז טבעי במפעלים, על ידי מפקחים שיסיירו במפעלים ובמתקני גז טבעי לבדוק את רישיונם וההכשרה שניתנה להם.	אין כל פיקוח על העוסקים בעבודות גז טבעי.	פיקוח ואכיפה- רמת הסמכות של הרגולטור
יקטן הצורך בהעסקת עובדים בינלאומיים של החברות. התקציבים יופנו לטובת ביצוע השלמות של המוסמכים הקיימים.	בעלי החברות מעסיקים יועצים בינלאומיים להדרכת העובדים.	משאבים והתארגנות- מה דרוש ליישום החלופה (תקציבים/ כ"א)

ניתוח חלופות

חלופה מספר 0 - המצב הקיים

כיום מתקיימים קורסים בתחום, אשר אושרו על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים וזאת מתוך שאיפה לספק כוח אדם מתאים לביצוע עבודות בתחום הגז הטבעי עוד לפני התקנת התקנות בשל התארכות התהליך.

חלק מהעוסקים בעבודות גז טבעי, אלו העובדים אצל בעלי רישיונות (הולכה/חלוקה) המחויבים כיום, מכוח הרישיונות, לספק הדרכה לעובדיהם על ידי חברות יעוץ חיצוניות, בינלאומיות, שהם מעסיקים לצורך כך. עם זאת, אין כל חובה מקבילה בנושא אצל הצרכנים (התעשייתיים או הביתיים). כל אדם יכול להציג עצמו כעוסק בתחום הגז הטבעי, אין כל סנקציה על התנהלות זו, ואין כל דרך להבטיח את רמתו של אותו עוסק.

לממונה על הבטיחות, במצב הקיים, ישנה הסמכות לערוך תחקירים לאחר תקריות בטיחות וכדבר שבשגרה. עם זאת, במידה והממצאים מראים על התרשלות של בעלי המקצוע, כיום אין בסמכותו לעשות דבר כנגד אלו שלא מילאו את תפקידם.

נכון להיום הקורסים מאושרים ע"י משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, אשר מעניק את ההסמכה, ומשרד האנרגיה אמור לתת את הרישיון – אבל אין תקנות, המאשרות למשרד האנרגיה לתת את הרישיון.

ההכשרות הקיימות לעובדים בתחום הגז :

1. מתקין רמה 1
2. מתקין רמה 2
3. מפעיל
4. מפקח הקמת מערכת פוליאטילן
5. מפקח הקמת מערכת פלדה
6. רתך צנרת פוליאטילן

תועלות

במצב הדברים הנוכחי בעלי הרישיונות והמפעלים אינם צריכים לשאת בהוצאות נוספות של זמן ומחירי ההכשרות על מנת להכשיר את עובדיהם.

הבעיה היא שהעלויות הסביבתיות והעלויות למפעל במקרה של תקלה עשויות לעלות פי כמה על עלות הסמכת העוסקים המתוכננת.

בנוסף, כל מי שרוצה היום לעסוק בעבודות גז טבעי אינו צריך ואינו מחויב להוציא כסף על הכשרה, כך שהשוק פתוח לכל אחד, ללא חסמי כניסה ומגבלות לעסוק בתחום.

חוסר ההסדרה הקיימת במשק נכון להיום, העניק את הלגיטימציה לצרכנים להסדיר ולהכשיר את עובדיהם לפי ראות עיניהם מכיוון שכמעט ואין להם חובות והגבלות ולכן גם הוצאותיהם מינימליות.

עומסים (נטל רגולטורי)

בסיטואציה הקיימת הצרכנים נמצאים בסכנה לתקלות אשר עשויות להתרחש עקב טיפול בלתי מיומן במיתקני הגז הטבעי. עבודת גז טבעי אצל צרכנים ביתיים מצריכה הסמכה מיוחדת אשר אין לה כל מענה כיום. לדוגמא בעל רישיון CNG שדוחס ומוביל את הגז למיתקן פריקה בתוך המפעל, מטפל בתחום של גז טבעי דחוס, אך לא יכול לטפל במיתקן פריקה כיוון שהאחריות למיתקן

הפריקה של הגז הטבעי הדחוס היא באחריות הצרכן (בעל המפעל) ולכן הצרכן הוא זה שצריך לדעת לתחזק ולתפעל את המיתקן, אך אין לו כרגע את הידע המקצועי לבצע את זה ולכן הוא תלוי באותו ספק יחיד, בעל הרישיון, לתחזוקה ולתפעול. מצב זה כמובן יוצר תלות מיותרת הפוגעת בתחרות חופשית במשק וזו המטרה של הקורסים הייעודיים להכשרת כוח האדם המקצועי.

כאמור, הכשרות אלו הן ללא סילבוסים מעודכנים, כפי הנדרש בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט – 1989 והעדכונים שחלו בשנת 2015. ההכשרות כפי שנקבעו בתחילה אינם כוללים את כל התחומים הנדרשים בפועל במשק ובהתאם לכך עודכנה הרשימה הנדרשת, שונו שמות המקצועות והוספו מקצועות ולכל מקצוע תחומי אחריות נוספים. יוצא כי קיימים תחומים שלהם לא היו הכשרות מתאימות כמו למשל מורשה גז טבעי במבנים, מורשה גז טבעי דחוס וגז טבעי נוזלי, מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה, אך קיימת דרישה לבעלי מקצוע אלה בשטח.

בנוסף אין אחידות בנושאי הלימוד והתכנים, הסילבוסים אינם מעודכנים וכן ישנן הדרכות המועברות ע"י גופים שונים שמגדירים עצמם כמקצועיים, אך בפועל לא נבחנו על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

ביום 20.11.2016 אף נשלח מכתב מטעם שלושה ראשי מכללות המלמדות מקצועות גז טבעי, לשר האנרגיה, ושם הסבירו כיצד המצב הנוכחי של התמשכות ההליכים עד התקנת התקנות מקשה עליהם:

"בפועל, גורמי התעשייה, שהם הצרכנים לקורסים אלו, לא מוכנים לבוא ללמוד ולהכשיר את העובדים כל עוד לא הוסדר נושא הקורסים והסמכות. **כתוצאה מהמצב אנו עדים לירידה גם בהתעניינות בלימודי ההנדסאים בתחום הגז הטבעי** (ההדגשה במקור).

מהלך זה הוביל אותנו להפסדים רבים ובזבוז משאבים, מעבודות שאינן מנוצלות כנדרש ועומדות כאבן שאין לה הופכין, ומציב אותנו חסרי תשובה מול התעשייה השואלת מה לעשות וכיצד ניתן לקיים את ההכשרות בנושא. כמו כן, מיליוני ש"ח שהושקעו ע"י חברות וגופים פרטים וציבוריים ובכלל זה ממשלתיים עלולים לרדת לטמיון."

אינטרסים ציבוריים נוספים –

1. השפעות כלכליות

כתנאי ברישיון כל חברות חלוקה והולכה בעלות הרישיונות, מחויבות לקחת חברה בינלאומית שתלמד ותדריך את העוסקים בגז טבעי בחברה מכיוון שאין בארץ מערכת מוסדרת של הכשרות. לאחר הסדרת התחום השאיפה היא שבעלי הרישיונות יצטרכו להעסיק חברות בינלאומיות רק לצרכים ספציפיים וייחודיים להם והסדרת תחום העוסקים תזיל מהם עלויות התקשרויות אלו.

2. השפעות חברתיות

תנאי הקבלה לקורסים משתנים מקורס לקורס בהתאם לצרכים הספציפיים, אך בגלל המצב כרגע המעוניינים לרכוש השכלה בתחום הזה נמצאים במצב של חוסר ודאות ולא יודעים האם

הקורסים הקיימים עונים על הנדרש בפועל או כמה שעות השלמה ידרשו לעבור בעתיד ולכן מעדיפים ללמוד תחומים אחרים מוסדרים יותר אשר יספקו להם תעסוקה באופן ודאי.

3. השפעות סביבתיות

ככלל, הגז הטבעי נחשב לדלק נקי יותר ופחות מזהם מיתר הדלקים המוכרים לנו והמשמשים כיום גם בתעשייה וגם בבתי פרטיים לצרכים שונים (חימום, בישול וכו'). לכן, הסדרת התחום הוא שלב נוסף בדרך להחדרת הגז הטבעי לשימוש נרחב יותר במשק הישראלי, מה שיוביל בסופו של דבר להשפעות סביבתיות חיוביות.

חלופה מספר 1 - תקנות ההסמכה המוצעות

מערך זה, אשר לאחר לימוד, בחינות והכנות רבות נבנה על ידי רשות הגז הטבעי ומפורט בנוסח התקנות, נועד לתת מענה מקיף למשק הגז הטבעי והוא מפרט את עבודות הגז הטבעי והדרישות המתאימות לעוסקים בכל סוג עבודה תוך קביעת הדרישות לרישוי, הסמכה והכשרה שידרשו לשם העיסוק בעבודות הגז.

רישיון	ייעוד	תנאים למתן רישיון	סמכויות
מורשה גז טבעי	<ul style="list-style-type: none"> מיתקני צריכה בתעשייה – צנרת מיתקני גז טבעי אצל בעלי רישיון ספק, הולכה, חלוקה 	<ul style="list-style-type: none"> הסמכה 	<ul style="list-style-type: none"> עבודת התקנה ובדיקה שגרתית ב: מיתקן גז טבעי לצריכה (רק צנרת פנים מפעלית) מיתקן גז טבעי שאינו לצריכה למעט מערכות גז טבעי במבנים, מתקן גט"ד וגז טבעי נוזלי.
מורשה גז טבעי במבנים	<ul style="list-style-type: none"> מיתקנים שבסמכות מורשה גז טבעי מבנים שהם לא לתעשייה (מוסדות, מסחר, משק בית) 	<ul style="list-style-type: none"> הסמכה רישיון מורשה גז טבעי 	<ul style="list-style-type: none"> עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי עבודת התקנה, הפעלה, בדיקה תקופתית במערכות גז טבעי במבנים

<ul style="list-style-type: none"> • עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי • עבודת הפעלה, התקנה ובדיקה שגרתית במיתקן גז טבעי לצריכה (למעט גט"ד/ גז טבעי נוזלי) 	<ul style="list-style-type: none"> • הסמכה • רישיון מורשה גז טבעי 	<ul style="list-style-type: none"> • מיתקנים שבסמכות מורשה גז טבעי • מיתקני גז טבעי לצריכה 	מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה
--	---	--	-----------------------------------

סמכויות	תנאים למתן רישיון	ייעוד	רישיון
<ul style="list-style-type: none"> • עבודת גז טבעי שבסמכות מורשה גז טבעי • עבודת גט"ד/ גז טבעי נוזלי ; 	<ul style="list-style-type: none"> • הסמכה • רישיון מורשה גז טבעי 	<ul style="list-style-type: none"> • מיתקנים בסמכות מורשה גז טבעי • דחיסה, פריקה של גט"ד • הנזלה ואיוד • תחנת תדלוק 	מורשה גז טבעי דחוס/נוזלי
<ul style="list-style-type: none"> • עבודת פיקוח על התקנת מערכת גז טבעי מפלדה 	<ul style="list-style-type: none"> • הסמכה 	<ul style="list-style-type: none"> • מיתקני גז טבעי מפלדה 	מפקח התקנת מיתקני גז טבעי מפלדה
<ul style="list-style-type: none"> • עבודת פיקוח על התקנת מערכת גז טבעי מפוליאאתילן 	<ul style="list-style-type: none"> • הסמכה 	<ul style="list-style-type: none"> • צנרת ואביזרי מפוליאאתילן 	מפקח הקמת מערכות פוליאאתילן לגז טבעי

<ul style="list-style-type: none"> • עבודת תכנון, למעט: • אישור תכנון מיתקן גז טבעי • אישור כי המיתקן שהוקם תואם לתכנון המאושר 	<ul style="list-style-type: none"> • מהנדס בעל ניסיון 	<ul style="list-style-type: none"> • כל מיתקן גז טבעי 	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1
<ul style="list-style-type: none"> • עבודת תכנון 	<ul style="list-style-type: none"> • מהנדס בעל ניסיון מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 1 	<ul style="list-style-type: none"> • כל מיתקן גז טבעי 	מתכנן מיתקן גז טבעי רמה 2

מפקח הקמת מערכות פלדה ופלסטיק הם יותר בתחום מערך ביקורת ההקמה ועד כה היו רק בתחום הריתוך עצמו, כעת לאחר הדרכה מתאימה המפקחים יוכלו לפקח על עבודות הריתוך של הרתכים שהוסמכו ע"י משרד העבודה.

תועלות

התועלת העיקרית מהסדרת תחום העוסקים בעבודות גז טבעי היא כאמור יצירת ודאות והבחנה ברורה בין מקצועות הגז השונים במטרה שכל צרכן גז טבעי ידע איזה הכשרה העובדים שלו חייבים לעבור בכדי להיות מועסקים בתחום, וכן שכל מועסק ידע מה מותר לו ומה אסור. בנוסף השאיפה היא למפות ולתת מענה לכל סוגי העבודות הנדרשות הן היום והן בראיה לעתיד במשק הגז הטבעי ע"י הגדרה של עוסקים המורשים לעסוק בכל תחום. תועלת נוספת היא פתיחת השוק למקצועות חדשים – הוספת מקצועות שלא היו בארץ בעבר תביא להגדלת מעגל המועסקים במשק כיוון שהדרישה לבעלי מקצוע אלו קיימת כבר היום. היצע רחב של בעלי מקצועות משמרו תחרות על כיס הצרכן שלא ישלם מחירים מופקעים על ידי מונופולים שונים.

התועלת העיקרית הנוספת היא בהבטחת בטיחות בתכנון, הקמה, תפעול ותחזוקת מערכות ומתקני גז טבעי; מניעת נזק לחיי אדם ונזקים לרכוש ולסביבה.

הגברת הבטיחות משתקפת בתקנות במספר היבטים:

- מורשים בלבד יוכלו לבצע עבודות גז טבעי – רק מי שלמד בקורס מאושר על ידי משרד העבודה והרווחה וקיבל רישיון מאת רשות הגז הטבעי יורשה לעסוק בעבודות גז טבעי ומי שעוסק בעבודות אלו ללא רישיון מבצע עבירה פלילית. בדרך זו רמתם של העוסקים בעבודות גז טבעי תהיה אחידה על מנת למנוע מראש תקלות במיתקני הגז הטבעי.
- בנוסף, לאור סעיף 17 לחוק, ברגע שיכנסו התקנות לתוקפן ותחל חלוקת הרישיונות, כך גם יגבר הפיקוח של רשות הגז הטבעי על העוסקים, שכיום אינו קיים כלל. באפשרות הממונה על הבטיחות לבטל רישיון למי שלא עומד בתנאים המתאימים או מסיבות אחרות כגון רשלנות בעבודתו וכן, עבירה על הוראות החוק בהקשר זה תהווה עבירה פלילית.

- מתווסף איסור על ניגוד עניינים בעבודות תכנון, כלומר, מי שמתכנן מיתקן גז טבעי אינו גם מי שחותם על התוכניות. באמצעות הוראה זו אנו מבטיחים זוג עניינים נוסף שיאשר את התכנון, מה שיסייע למנוע כשלים בתחום זה.
- להבטחת הבטיחות לעובדים, מתווסף איסור על ביצוע עבודות התקנה שלא בצוות באזורים שמוגדרים כאזורי סיכון לפי תקן רלוונטי לכל מיתקן גז.

עומסים (נטל רגולטורי)

התקנות החדשות קובעות 8 סוגי רישיונות. כאמור מטרת התקנות החדשות היא להקיף את כלל העבודות הנדרשות במשק הגז הטבעי. נעשה מאמץ לצמצם את ההכשרות למספר קורסים מינימאלי על מנת שלא לפגוע בחופש העיסוק של המוסמכים ולא להקשות כלכלית על המכללות כיוון שקורסים רבים מדי משמע ביקוש פחות לכל קורס, דבר שמעמיד בשאלה את הכדאיות הכלכלית בעבור המכללות. ברור כי אם הקורסים לא יהיו כלכליים עבור המכללות, הן יסגרו את ההכשרות ולא יכשירו עוסקים בגז טבעי.

אחד הנושאים שנשקלו לבצע הסמכות ממוקדות יותר, לפצל את קורס מפעיל גז טבעי לצריכה לפי סוגי מתקני הצריכה או את המפקחים לפי ענף במשק הגז הטבעי, אך כאמור מהסיבה שהמשק הגז הטבעי נמצא בתחילת דרכו, קיים חשש שקורסים רבים לא יפתחו בהיעדר כדאיות כלכלית. בעבור מי שהוכשרו במסגרת קורס מתקין מיתקן גז טבעי או מפעיל יוכלו להגיש בקשה למורשה גז טבעי.

מי שסיימו קורס מתקין מיתקן גז טבעי ומפעיל רמה 1 וסיימו קורס השלמה יוכלו להגיש בקשה בתקופת המעבר לרישיון מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה.

עלויות כספיות ישירות המוטלות על עסקים או אזרחים

- הוצאות בגין הסמכה והכשרת העובדים יושתו על בעלי העניין במשק הגז הטבעי שישלחו את עובדיהם לקורסים האמורים.
- הוצאות של אנשים פרטיים על ההסמכות כדי לקבל תעודת מקצוע ורישיון עוסק.
- עלויות של המכללות בגיוס מרצים והתקנת ציוד.

מחיר הקורס ואופן ביצועו נתונים לשיקולן של המכללות ואינם בידיעת רשות הגז הטבעי או תחת פיקוחה. להערכתנו קיימת תחרות בין המכללות עלויות הקורסים ייבחנו על ידי המכללות, בהתאם להיקף השעות שיידרש. קיים חסם כניסה בדמות עלויות הקמת מעבדה התואמת את דרישות ההסמכה המעשית.

אינטרסים ציבוריים נוספים

1. השפעות כלכליות

פרויקט הסמכות עובדים של רשות הגז הטבעי משותף עם משרד העבודה והרווחה אשר אמון באופן כללי על הכשרת בעלי מקצוע בישראל. בתוך כך יספק משרד העבודה והרווחה את הסילבוסים ומסגרת השעות והמקצועות שהמכללות תחויבנה ללמד בכל תחום. כמו כן אחריותו הינה בתחום

הפדגוגי, ויתר הגורמים כגון מחיר הקורס ואופן ביצועו נתונים לשיקולן של המכללות ואינם בידיעת רשות הגז הטבעי או תחת פיקוחה במטרה לפתח שוק תחרותי וחופשי. כפי שפורט לעיל, כל החברות בעלות הרישיונות, מחויבות לקחת חברה בינלאומית שתלמד ותדריך את עובדיה העוסקים בגז טבעי, מכיוון שאין בארץ מערכת מוסדרת של הכשרות. לאחר הסדרת התחום, השאיפה היא שבעלי הרישיונות יצטרכו להעסיק חברות בינלאומיות רק לצרכים ספציפיים וייחודיים להם והסדרת תחום העוסקים, תוזיל מהם עלויות התקשרות אלו. יחד עם זאת לכל בעל רישיון קיימת ייחודיות משלו ועליו להדריך את העוסקים מטעמו בעניין זה. כח אדם איכותי בעל הכשרה מתאימה המתקין ומתחזק את מיתקני הגז הטבעי יביא לצמצום בלאי של הציוד ומניעת דליפות ותקלות דבר אשר כמובן יוזיל את העלויות לצרכנים ויגדיל את רווחיותם.

2. השפעות חברתיות

חסמי כניסה: תנאי הקבלה לקורסים משתנים מקורס לקורס בהתאם לצרכים הספציפיים. מצד המכללות קיים חסם כניסה בדמות עלויות הקמת מעבדה התואמת את דרישות ההסמכה המעשית.

פיתוח פריפריה - מאחר ומפעלים רבים הצורכים גז טבעי נמצאים בפריפריה, הקורסים והרישיונות יחזקו אזורים אלו במקצועות חדשים ויתרמו לשוק העבודה באזורים אלו. בשלב מאוחר יותר של פיתוח רשת הגז הטבעי, תחול ההשפעה ביתר שאת על כלל הארץ עם כניסת הצרכנים הביתיים למשוואה, בעניין זה פעלה רשות הגז הטבעי ביחד עם המשרד לפיתוח הנגב והגליל לפתיחת תכנית מיוחדת במכללת תל חי ומכללת באר שבע – להכשרת הנדסאי מכונות, מגמת משנה אנרגיה התמחות גז טבעי, הפרויקט הניב סטודנטים שסיימו את לימודיהם בהצלחה ועובדים כיום כהנדסאי מכונות אשר מתגוררים באזורים אלו.

השפעות סביבתיות

ככלל, הגז הטבעי נחשב לדלק נקי יותר ופחות מזהם מיתר הדלקים המוכרים לנו והמשמשים כיום גם בתעשייה וגם בבתי פרטיים לצרכים שונים (חימום, בישול וכו'). לכן, התקנת התקנות היא שלב נוסף בדרך להחדרת הגז הטבעי לשימוש נרחב יותר במשק הישראלי, מה שיוביל בסופו של דבר להשפעות סביבתיות חיוביות.

השוואה בין חלופות ובחירה

סיכום יתרונות/חסרונות של החלופות והשוואה ביניהן

ככלל, אין כל ספק כי יש להסדיר את נושא העוסקים בעבודות גז טבעי, בעיקר מסיבות בטיחותיות של מניעה ופיקוח. השגת יעדי הבטיחות תלויה רבות בהתקנת התקנות - בקיום ההכשרות וכן במתן הרישיונות, זאת על מנת שיכנסו לתוקפן הסנקציות על המתרשלים בעבודתם והפועלים ללא הכשרה מתאימה. מבחינת הנטל שמטילה הרגולציה, במצב הקיים אין בהירות בנוגע להעסקת עובדים בתחום הגז הטבעי, מתקיימות מעט הכשרות אך לא ברור אם הן מחייבות. עם התקנת התקנות תהיה ודאות בנוגע לחובות המוטלות על המעסיקים בתחום וודאות לעובדים עצמם וכן ודאות למכללות אילו מקצועות ותחומים שהסילבוסים אמורים לכלול. מבחינת עלויות הרגולציה,

יותקנו אגרות אשר יכסו את מירב עלויות הרגולציה, ואשר חושבו כסך העלויות הקשורות בניתוח ועיבוד הבקשות לרישיונות.

מבחינת השפעות רחבות יותר של קיום הרגולציה, קיימת השפעה חיובית על המשק, אשר מתווספים לו מקצועות שלא היו קיימים בעבר ויש להם דרישה במשק, ואשר כיום רלוונטיים במיוחד לאזורי הפריפריה, שם מחוברים מרבית העסקים הצורכים כיום גז טבעי. זאת בהשוואה למצב כיום אשר בו אין כל אינטרס לאנשים פרטיים להיכנס לתחום האמור מבלי שיש בכלל חובה על מעסיקים להעסיק אנשי מקצוע מוסמכים.

כמו כן, בהיבט הכלכלי הרחב יותר, מתווספות משרות גם במכללות המעסיקות מרצים ובוחנים, ולא מתווספות משרות והוצאות מעטפת התומכות בקורסים.

מאחר ומטרת התקנות היא להגביר את בטיחות השימוש במתקני גז טבעי, כתוצאה מכך קיים צפי להפחתת הנזק הפוטנציאלי לסביבה בשל החלת תקני הבטיחות העדכניים ויישומם בשטח. ברור שכאשר מיתקני הגז הטבעי יתוחזקו ע"י כח אדם מקצועי ובקיא, המיתקנים יקבלו טיפול הולם ומשך החיים שלהם יגדל, דבר שיגדיל את רווחיות הצרכנים.

שיח עם בעלי עניין

תיאור תהליך השיח

- בוצעה עבודת שטח מקיפה לצורת ההסדרה והמקצועות הנדרשים בשנת 2011. במסגרת העבודה קוימו התייעצויות עם נציגי מפעלים המחברים לגז טבעי, עם גופים מכשירים פוטנציאליים ועוד, וכן נעשתה סקירה של מצב ההכשרות בחו"ל.
- קוימו התייעצויות עם משרד העבודה והרווחה ואלו מתנהלות גם באופן שוטף עם האגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה והרווחה ומה"ט. סוכם כי משרד העבודה והרווחה יגבש תכני הקורסים וידאג להידברות מול המכללות ולבחינות ההסמכה.
- במהלך ההתייעצות העלו נציגי מנהל הדלק בעיות בהכשרות שנעשו בתחומם באמצעות התמחות. בעקבות כך הוחלט שלא ללכת בכיוון זה ואומצו ההכשרות המעשיות, בדומה לנעשה בחו"ל.
- לאחר חוק ההסדרים משנת 2015 הוצגו נושאי ההסדרה ברבים, מול בעלי עניין, במסגרת כנס של מנהלי מכללות, נציגי משרד העבודה והרווחה ונציגי מה"ט (המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע). במסגרת הכנס הוצגו בעלי התפקידים הנוספים והשינויים שיבוצעו כנגזרת מחוק ההסדרים וההסדרה הצפויה.
- בפורום מהנדסים של חברות החלוקה הוצגה מצגת לעניין עוסקים בגז טבעי, הדגש ניתן למשק הגז הטבעי במבנים והעוסקים בו (מורשה גז טבעי במבנים, מפקחים ומתכננים)

תוצרי השיח

מספר	גורם	התייחסות	תגובת המשרד
1.	שינוי במקצועות הקיימים	עלתה שאלה בנוגע למימון קורסי ההשלמה עבור מי שסיימו קורס מן הקורסים הקיימים כיום.	הוחלט להמיר קורסים שבוצעו ברישיון מורשה גז טבעי

2.	דרישת הסמכה לבעלי המתאים הידע	מכיוון שבתקנות נקבע איסור על עבודת גז טבעי ללא רישיון, וקבלת רישיון מותנית בהסמכה, הועלה קושי בעומס רגולטורי מיותר על בעלי ידע מתאים שהגיעו מחו"ל (למשל אצל בעלי רישיון ספק).	הוחלט כי מקרים כאלה יוכלו לגשת לוועדת למתן רישיונות למומחים ממדינות זרות ולמקרים חריגים, אשר תדון במקרים מיוחדים ופרטניים לקבלת רישיון, ללא צורך בתעודת מקצוע מטעם משרד העבודה והרווחה.
3.	תנאי סף להתקבל להסמכת עוסקים	בתחילת הפרויקט עם כתיבת נוהל ההכרה הראשון, נקבעו תנאי סף למקצועות, למועמדים ולמכללות. המכללות והמפעלים טענו לתנאים קשים ובלתי ניתנים למימוש כגון: תלמיד המעוניין להתקבל לקורס עליו להיות הנדסאי או טכנאי גפ"מ, כאשר לא כולם נושאים תעודה כזו.	על אף העובדה כי אין זה המקום לפירוט השינויים שבוצעו בנוהל הכרה עד כה כמו כן שינויים שיבוצעו במסגרת עדכון נוהל הכרה לתפקידים החדשים, הינו באחריות משרד העבודה והרווחה, יחד עם זאת רשות הגז הטבעי מצאה כי תנאי הסף של טכנאי וגפ"מ יכולים להיות אקוילנטיים לניסיון של עוסק בגז טבעי במפעל. משכך, ניתנה הסכמה הדדית של משרד העבודה והרווחה ורשות הגז הטבעי לקבל לקורסים תלמידים שאינם בעלי הכשרה של טכנאי גפ"מ או הנדסאי ובלבד שיהיה להם ניסיון של תעסוקה בגז טבעי במשך שלוש שנים. רשות הגז הטבעי קיבלה מעת לעת בקשות ופניות שנשלחו על ידי בעלי עניין, וככל שמצאה הגיון לשינוי המבוקש ביצעה את השינויים וכראייה לכך, קיימים מסמכים שנקראים - מסמך שינוי לנוהל הכרה
4.	תנאי סף להשלמה של עוסקים	במסגרת דיונים עם משרד העבודה והרווחה עלתה שאלת השלמת ההכשרות לאלו שכבר קיבלו תעודת מקצוע מתקין מיתקן גז טבעי ו/או מפעיל	נקבע בתקופת המעבר שכל מי שסיים קורס מתקין מיתקן גז טבעי <u>אנ</u> מפעיל יקבל רישיון מורשה גז טבעי ולגבי מי שסיים קורס מתקין מיתקן גז טבעי <u>נ</u> -מפעיל יחד, יפתח קורס השלמה מקוצר למקצוע מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה
5.	מנגנון השלמת ההכשרות	עלתה שאלה לגבי היקף המוסמכים שיידרשו השלמות להכשרות שבוצעו עד כה	כיום ישנם 211 בעלי תעודות מקצוע של מתקינים רמה 1, 2 ומפעילים. בתקופת המעבר תינתן אפשרות לקבל רישיון מורשה גז טבעי למגישי בקשה לרישיון כאמור ובקורסי חידוש ידע תקופתיים יושלמו תכנים נוספים.
6.	היקף הקורס ועלותו	עלה חשש כי המכללות ירצו לנפח את כמות השעות כדי להגדיל את הרווחיות שלהם ולהחזיר את ההשקעה בצידוד	נוהל הכרה מכתב את מספר השעות שעל המכללה לקיים בקורס הספציפי שבגינו ניתן להם אישור הפעלה כמו גם את הצידוד הנדרש. היקף השעות מוכתב מראש, המכללות

<p>יכולות להגדיל את מספר השעות או להקטין בעד 20% מסך השעות המוכתב, זאת בביקוח של משרד העבודה והרווחה.</p>			
<p>לעניין הועדה, קיימת ועדת חריגים לעניין קבלת רישיונות וכן הנושא יבחן ככל שיוגשו יותר בקשות מסוג זה</p>	<p>מהנדסים של חברות החלוקה מעוניינים בפרסום תקנות העוסקים, דבר יעזור בקידום פריסת הרשת ע"י אנשים מקצועיים בעלי הסמכות ורישיונות וימפה את המתאימים ביותר. כמו כן הוצע לקיים ועדה לבחינת מתן רישיונות בכירים כגון מתכננים ומפקחים</p>	<p>משק הטבעי במבנים הגז</p>	<p>7.</p>
<p>התקנות מפרטות את הסמכויות והחובות שחלות על מפעיל גז טבעי לצריכה, שהינן: עיסוק בעבודת הפעלה, עבודת התקנה ובדיקה שגרתית במיתקן גז טבעי לצריכה, כמשמעו בסעיף 8(ב)1 לחוק למעט במיתקן לפריקת גז טבעי דחוס ולמעט במיתקן גז טבעי נוזלי. מכאן נובע כי המפעיל נדרש להיות 24/7 במשמרות במפעל. לגבי סמכויות של מורשה גז טבעי הינן: עיסוק בעבודת התקנה ובדיקה שגרתית, והכל במיתקן גז טבעי, למעט במיתקן קטן, ולעניין מיתקן גז טבעי לצריכה, רק כמשמעו בסעיף 8(ב)4 לחוק. מפעיל מיתקן גז טבעי לצריכה רשאי לעשות את הפעולות של מורשה גז טבעי ולכן אין צורך בנוכחות שני בעלי רישיון בו זמנית, יחד עם זאת יובהר כי באזורי סיכון מסוימים כפי שמפורט בנהלי תפעול ותחזוקה לשעת חירום של הצרכן, קיימת דרישה לשני בעלי רישיונות בו זמנית.</p>	<p>עלתה שאלה בנוגע לסוגי העוסקים מבחינת הנוכחות שלהם באתר – האם מורשה ומפעיל צריך להיות כל הזמן כאשר המיתקן פועל או יכול להגיע פעם ביום? האם צריך כונוניות לגבי מיתקנים שעובדים 24 שעות – האם חייבים עוסק מורשה צמוד אליהם או שיכול להיות עובד בכוננות?</p>	<p>היקף העסקת העוסקים במיתקנים</p>	<p>8.</p>

מתודולוגיה ותהליך הכנת הדוח

מתודולוגיה

משרד האנרגיה ורשות הגז הטבעי בפרט, עסוקים זה מספר שנים בעבודת רקע מקיפה לקראת הסדרת העוסקים בעבודות גז טבעי בתקנות. בשנת 2011 התקשרה הרשות עם חברת ייעוץ חיצוני אשר ביצעה עבודת שטח רחבה ותוצריה כללו בחינה של אופן ההסדרה בחו"ל, מיפוי של המקצועות הנדרשים וכן מודל לחיזוי פוטנציאל הביקוש לבעלי מקצוע בתחום, בחלוקה לתעשייה וצרכנים ביתיים.

בתחילה, עלתה מחשבה לאחד את ההסדרה של העוסקים בגז טבעי עם עוסקי גפ"מ. נעשתה התייעצות עם גורמים במנהל הדלק, אולם בפועל, למרות שהגז הטבעי וגפ"מ חולקים חוק בטיחות

משותף – חוק הגז (בטיחות ורישוי) – קווי ההשקה ביניהם אינם רבים וכרגע מפרידים בין החוקים. לגפ"מ יש תקנים אחרים מאלו של הגז הטבעי, יש מערכת שונה בתכלית (צינורות בגז הטבעי ובלונים בגפ"מ), אופיו של הגז מתנהג אחרת (גפ"מ כבד יותר מהגז הטבעי), בגפ"מ אין צורך במיתקני טיפול בגז, ואין מערכות הולכה וחלוקה. בגפ"מ התקנים שונים, תכונות הגז והתשתית שונה – גפ"מ זה צווארים ובגז הטבעי זה צנרת, וכן ההסדרים הרגולטוריים שונים. בגפ"מ האחראי על הצנרת עד הקצה הוא החברה המספקת ובגז טבעי, על מנת לקדם את התחרות ובמסגרת אמות מידע למשקי בית ועל מנת לעודד תחרות בגז הטבעי, השאיפה היא שמורשה גז טבעי במבנים יהיה זה שאחראי על ההתקנה, התפעול והתחזוקה כדי שזה יעודד תחרות ולחברת חלוקה לא יהיה יד בהתקנה ותחזוקה של המערכת במבנה. כל ההבדלים הללו מצריכים אופן טיפול שונה אשר אינו מאפשר איחוד הטיפול בעוסקים במשק הגז.

תהליך העבודה על הכנת דו"ח זה כלל שיתוף פעולה מצד כל הגורמים המעורבים ברשות הגז הטבעי, אשר להם חלק בגיבוש ההסכמות אשר הובילו לטיוטת התקנות המוצעת. נערכו פגישות עם צוות טיוב רגולציה, אשר סייע בהבנת התהליך והדו"ח שיש להפיק, זאת בהתבסס על כלל המידע שנצבר בנושא הסמכת העוסקים, ואשר היה מצוי בידי רשות הגז הטבעי.